

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoE/84/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4214221635
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4214221635.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Advokátska kancelária Advocate s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 36 865 141, proti povinnej: L. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z., o vymoženie 204,- eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 30. júna 2015 č. k. 6Er/1526/2014-13 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, Exekútorický úrad Bratislava, Záhradnícka 60, zo dňa 30. 10. 2014 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vedenej pod sp. zn. 6Er/1526/2014, EX 40546/14 zamietol. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 52 ods. 1, 2, 3 a 4, § 53 ods. 1, 2 a 3, § 39 ods. 3 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 45 ods. 1 a 2 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní a uviedol, že súdny exekútor požiadal dňa 02. 12. 2014 súd prvej inštancie o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Z predložených dokladov (zmluva o úvere č. 409100491 zo dňa 30. 11. 2011, všeobecné podmienky poskytnutia úveru, rozhodcovská zmluva, zmenka) súd prvej inštancie zistil, že oprávnený poskytol povinnému na základe predmetnej zmluvy o úvere úver vo výške 100,- eur s tým, že povinný sa zaviazal zaplatiť oprávnenému poskytnutú sumu zvýšenú o poplatok vo výške 68,- eur, t.j. celkovo mal zaplatiť čiastku 168,- eur v 12 mesačných splátkach po 28,- eur odo dňa 20. 12. 2011. V danej veci nebolo preukázané, že dlžník - povinný je podnikateľským subjektom a v danej veci pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (čo však nemožno zamieňať s deklarovaným účelom poskytnutia úveru), je možné vzhľadom na všetky zákonné kritéria považovať aj daný zmluvný vzťah medzi dodávateľom - oprávneným a spotrebiteľom - povinným za spotrebiteľský vzťah a následne ho potom podriaďiť pod režim noriem upravujúcich spotrebiteľské zmluvy. Tento záver je možné vyvodiť z označenia dlžníka v zmluve o úvere identifikačnými znakmi určenými pre fyzické osoby - nepodnikateľa, pričom zmluva o úvere priamo v predtlačí ponúka možnosť označenia dlžníka identifikačnými znakmi vyžadovanými Obchodným zákonníkom a Živnostenským zákonom. Pokiaľ dlžník takto označený nebol, práve naopak, v zmluve o úvere je identifikovaný meno, priezviskom, bydliskom, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu, je zrejmé, že ide o fyzickú osobu nekonajúcu pri uzatváraní zmluvy v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a sú naplnené zákonné kritéria spotrebiteľskej zmluvy podľa Občianskeho zákonníka bez ohľadu na to, že zmluva bola uzatvorená podľa Obchodného zákonníka. Podľa článku II predloženej rozhodcovskej zmluvy všetky spory, ktoré vzniknú z predloženej zmluvy o úvere, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmenky zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie,

budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu...., b) pred príslušným súdom SR, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok). Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode I. tohto článku, vrátane sporu o jej platnosť, výklad alebo zrušenie na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku tejto rozhodcovskej doložky; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu. Podľa článku III bod 1 rozhodcovskej zmluvy zmluvné strany v zmysle ustanovenia § 42 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní účinný do 31. 12. 2014 vylučujú zrušenie rozhodnutia Stáleho rozhodcovského súdu v rámci obnovy konania podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku. Súd prvej inštancie zistil, že ustanovenia rozhodcovskej zmluvy, ktorá mala založiť legitimitu exekučného titulu v predmetom konaní, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa, t. j. oprávneného. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávajúcu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky pripravené vopred dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah. V danom prípade nie je možné formuláciu rozhodcovskej zmluvy považovať za platnú. Vznik rozhodcovskej zmluvy vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné ustanovenia boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad. Doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho na vôli dodávateľa. Spotrebiteľ musí mať vždy právo obrátiť sa na všeobecný súd. Ak aj je v rozhodcovskej zmluvy uvedené, že v prípade, že sa spotrebiteľ obráti ako prvý na všeobecný súd, v tom prípade už nemôže dodávateľ riešiť spor na rozhodcovskom súde, je to vo väčšine prípadov neúčinné vzhľadom na to, že málokto spotrebiteľ je právne zdatný natoľko, aby sa ako prvý obrátil na súd, zvlášť ak ide o uplatňovanie práv z pohľadávky, na zaplatenie ktorej je sám zaviazaný. Doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa, ale na začiatku zmluvného vzťahu v deň uzatvorenia zmluvy o úvere. Súd prvej inštancie tiež poukázal na formu, v akej je rozhodcovská zmluva napísaná, a to drobným, ťažko čitateľným husto popísaným textom, čo už samo o sebe podstatne sťažuje riadne oboznámenie sa spotrebiteľa s obsahom dojednaní v takomto texte obsiahnutými. Takto formulovaná doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a preto je podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neplatná. Povinná sa tak bez vlastnej vôle a možnosti pričinenia vzdala vopred svojich práv, čo je v rozpore s ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom. Ak v určitej veci nedošlo k uzatvoreniu platnej rozhodcovskej zmluvy alebo doložky, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a vydať rozhodcovský rozsudok. Takto vydaný rozsudok nie je vykonateľný a nemôže byť ani exekučným titulom. Vzhľadom na to, ak neexistuje rozhodcovský rozsudok, ktorý je spôsobilý byť exekučným titulom buď z hľadiska formálneho, alebo z hľadiska materiálneho, exekúcia je nepripustná, čo je dôvod na zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, a preto súd prvej inštancie rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie. Mal za to, že exekučný súd v prejednávanej veci prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti, ktorú mu zveril Exekučný poriadok a v jeho nadväznosti zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Poukázal na § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 45 ods. 1 a 2 Zákona o rozhodcovskom konaní. Súd v prejednávanej veci okrem už spomínaného ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku na zistený skutkový stav aplikoval aj ustanovenie § 45 Zákona rozhodcovskom konaní. Mal za to, že súd na správne zistený skutkový stav veci nesprávne aplikoval právny predpis. Ustanovenie § 45 ods. 1 a 2 Zákona o rozhodcovskom konaní síce upravuje povinnosť exekučných súdov zastaviť exekučné konanie v prípade, ak rozhodcovský rozsudok ukladá povinnosť, ktorá odporuje dobrým mravom, ale mal za to, že citované ustanovenie súd nesprávne aplikoval. Exekučný súd v konaní o vydaní poverenia na vykonanie exekúcie z predložených podkladov (exekučný titul, žiadosť o

udelenie poverenia a návrh na vykonanie exekúcie) posudzuje exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Formálne preskúvanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí exekučného titulu (v prejednávanej veci rozhodcovský rozsudok) tak ako ich vyžaduje ust. § 34 Zákona o rozhodcovskom konaní. Preskúvaním materiálnej stránky zisťuje exekučný súd, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu (dovolenosť, možnosť a súlad s dobrými mravmi). Bol však toho názoru, že v rámci preskúvania exekučného titulu po materiálnej stránke, nemôže exekučný súd skúmať samotné rozhodcovské konanie, nakoľko samotné ustanovenie, o ktoré sa opiera súd v napadnutom uznesení, stanovuje podmienku na zastavenie exekúcie tak, že rozhodcovský rozsudok, a nie rozhodcovské konanie zaväzuje k niečomu nedovolenému. Exekučný súd sa tak v rámci materiálneho prieskumu musí obmedziť len na skúmanie výroku exekučného titulu (odôvodnenie nemôže zaväzovať účastníkov konania). Splnenie podmienok zastavenia exekúcie, t. j. zaväzovať k niečomu objektívne nemožnému, právom nedovolenému alebo k niečomu čo je v rozpore s dobrými mravmi, však musí mať povahu zjavného nedostatku exekučného titulu (keďže nemôže vyplývať z vady konania ako je odôvodnené vyššie). Uvedená požiadavka znamená, že v rámci exekučného konania súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku samotného exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku) a musí sa obmedziť len na také dôvody zastavenia exekúcie, ktoré majú povahu skutkovo zjavných dôvodov. Inými slovami povedané, nemôže sa jednať o dôvody právneho posúdenia veci. V tejto súvislosti poukázal na Nález ÚS SR ÚS 5/2000, uverejnený pod č. 18/2000. V prípade, ak súd na zistený skutkový stav veci aplikoval ustanovenie § 45 ods. 2 spôsobom právneho posúdenia správnosti výroku rozhodcovského súdu, ukrátil tým strany exekučného konania práv, ktoré im priznáva Zákon o rozhodcovskom konaní alebo Občiansky súdny poriadok, a to hlavne právo na prejednanie veci pred príslušným súdom. Strana exekučného konania sa takto môže vyjadriť k zisteniam exekučného súdu až v odvolaní podanom proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa. Civilné konanie je však konaním dvojinštančným a postupom súdu v napadnutej veci došlo k pozbaveniu účastníka konania jeho základných práv a to práva na prejednanie veci. Postupom súdu v tejto veci a jeho výkladom ustanovenia § 45 Zákona o rozhodcovskom konaní dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov (podľa ust. § 40 cit. právneho predpisu) exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom Zákona o rozhodcovskom konaní. Mal za to, že konajúci súd pri posudzovaní predložených dôkazov nesprávne zistil skutkový stav veci, keďže namietal skutočnosť, že zmluvnými stranami nebola dojednaná žiadna rozhodcovská zmluva/rozhodcovská doložka. K uvedenému poukázal na skutočnosť, že oprávnený s povinnou uzatvoril rozhodcovskú zmluvu podľa ust. § 3 a nasl. Zákona o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov formou samostatného právneho úkonu a to na samostatnej listine. V niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval a tak zaťažil konanie vadou nesprávne zisteného skutkového stavu. V zmysle článku 2 tejto zmluvy je následne daná právomoc Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s. rozhodnúť spor medzi zmluvnými stranami, pričom Stály rozhodcovský súd zriadený zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s. postupuje v súlade so Zákonom o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov, ako aj v zmysle svojho rokovacieho poriadku. Na základe uvedeného poukázal na to, že exekučný titul bol vydaný oprávneným orgánom. Zmluvné strany sa v zmysle článku 2 odsek 2, druhá veta dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode 1 tohto článku zmluvy vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciu podmienku rozhodcovskej zmluvy, t. j. povinnej nebola odňatá možnosť obrátiť sa v prípade akýchkoľvek sporných otázok spojených so zmluvou o úvere na všeobecný súd. Vo veci námietky konajúceho súdu ohľadom znemožnenia voľby spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu pred štátnym súdom v súvislosti s ust. § 53 odsek 4 písmeno r) Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, poukázal na odôvodnenie zákonodarcov, v zmysle ktorého je cieľom tejto úpravy umožniť spotrebiteľom rozhodnúť sa, kde uplatnia svoje práva. V danej veci teda konajúci súd konal nad rámec zákonných ustanovení. Oprávnený navrhol, aby odvolací súd v napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací podľa § 34 z. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie

(§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal a dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke, preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods.1 CSP potvrdil.

4. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že exekučné konanie v danej veci začalo dňa 30. októbra 2014, kedy bola pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, PhD., spísaná zápisnica o návrhu na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s., so sídlom Bratislava, Karlovske rameno 8, IČO: 35 922 761, pod sp. zn. SR 00145/13 zo dňa 17. marca 2014, ktorý mal nadobudnúť právoplatnosť dňa 19. mája 2014 a vykonateľnosť dňa 22. mája 2014. Súčasťou súdneho spisu bol o. i. exekučný titul, zmluva o úvere č. 409100491 uzavretá medzi oprávneným a povinnou dňa 30. novembra 2011 (ďalej len „zmluva o úvere“), všeobecné podmienky poskytnutia úveru a rozhodcovská zmluva zo dňa 30. novembra 2011, zmenka. Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením.

5. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Podľa § 243d ods. 1 Exekučného poriadku exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, vydaného pred 1. januárom 2015, možno začať len do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať.

9. Podľa § 243d ods. 2 Exekučného poriadku na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

10. Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014 súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

11. Odvolací súd po preskúmaní veci zistil, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil, preto jeho rozhodnutie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil, a keďže sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie v celom rozsahu stotožňuje, na jeho odôvodnenie podľa § 387 ods. 2 CSP poukazuje.

12. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti považuje za potrebné uviesť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 13. októbra 2011 sp. zn. 3 Cdo 146/2011, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3 z roku 2012 pod por. č. 46 zaujal stanovisko, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy/doložky. Vychádzal pritom z jednotného názoru súdnej praxe, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie, sa exekučný súd v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo

vydané v súlade so zákonom, t.j. či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosti, zrozumiteľnosti, a presnosti označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať).

13. Exekučný súd je teda už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie bezpochyby oprávnený posúdiť, či oprávneným označený exekučný titul (ne)bol vydaný k tomu kompetentným orgánom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné, nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti (záväznosti) a na jeho základe nemožno preto viesť nútený výkon rozhodnutia. Osobitosť postavenia rozhodcovského súdu spočíva medzi iným v tom, že jeho právomoc vec prejednať a rozhodnúť sa odvodzuje od rozhodcovskej zmluvy/doložky. Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je teda platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami a to, či už vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky. Ak teda právomoc rozhodcovského súdu je závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy/doložky a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t. j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva/doložka bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva/doložka môže totiž založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť; absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. januára 2013 sp. zn. 4Co 31/2013).

14. Z vyššie uvedeného možno vyvodiť záver, že exekučný súd, ktorý koná o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ak má pre to dostatok skutkových a právnych poznatkov, je v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aj bez návrhu (ex offio) skúmať, či rozhodcovská zmluva/doložka medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy/doložky, prislúcha mu právo vyvodiť všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou zmluvou/doložkou viazaná.

15. Nemožno preto konštatovať, že by súd prvej inštancie ako exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti zverenej Exekučným poriadkom, keďže v preskúmvanej veci bol plne opodstatnený a zákonom podložený postup súdu prvej inštancie, ktorý po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie skúmal, či rozhodcovská zmluva/doložka bola uzavretá platne. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k zrušeniu tohto rozhodnutia. Skúmaním platnosti rozhodcovskej zmluvy/doložky súd prvej inštancie len realizoval svoje oprávnenie vyplývajúce mu z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom.

16. V súvislosti s rozhodcovskou zmluvou treba uviesť, že rovnako ako súd prvej inštancie, aj odvolací súd dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva je absolútne neplatná. Rozhodcovská zmluva bola uzavretá s fyzickou osobou - nepodnikateľom, nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a celkom zjavne nemal spotrebiteľ reálnu možnosť obsah predloženej rozhodcovskej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť, čo umocňuje aj skutočnosť, že rozhodcovská zmluva bola so spotrebiteľom uzatvorená v rovnaký deň ako zmluva o úvere, čo nasvedčuje aj o korelácii medzi poskytnutím úveru a podpísaním rozhodcovskej zmluvy. Uvedená rozhodcovská zmluva bola uzavretá v štandardizovanej formulárovej podobe, oprávnený ju predkladal povinnej v predtlačí, dopĺňali sa len údaje o povinnej osobe ako meno, adresa a rodné číslo/dátum narodenia. Navyše v spektre aplikačnej praxe súdov SR bol viac krát vyslovený právny záver, podľa ktorého rozhodcovská zmluva, ktorá síce umožňuje výber medzi rozhodcovským súdom a štátnym súdom, ale ak by dodávateľ inicioval (začal) rozhodcovské konanie skôr (ako prvý), dosiahol by nad spotrebiteľom dominanciu, na základe ktorej by bol spotrebiteľ povinný riešiť spor v rozhodcovskom konaní, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože svojím obsahom a významom konštituuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Vznik rozhodcovskej zmluvy vyžaduje

individuálne rozhodnutie spotrebiteľa a jeho slobodnú voľbu o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej zmluvy je potom potrebné túto považovať v celosti za neprijateľnú (neplatnú), spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, teda povinnej, a to podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere v spojení s ustanovením § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere. Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnej zmluve, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (a to ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnej vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať.

17. Odvolací súd z uvedených dôvodov námietky oprávneného uvedené v odvolaní považoval za neopodstatnené a zhodne so súdom prvej inštancie má za to, že predmetný exekučný titul je v rozpore so zákonom, pretože exekučný titul bol vydaný orgánom bez právomoci na jeho vydanie. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).